

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/160/2022
Identifikačné číslo spisu:	7217224343
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7217224343.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F.. P. S., bývajúceho v H., M. XX, zastúpeného JUDr. Petrom Sklenárom, advokátom so sídlom v Košiciach, Rázusova 21, proti žalovanému Z.. Z. N., bývajúcemu v G., V. J. X, s adresou na doručovanie v H., F. XX, o zaplatenie 33.400,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 40C/23/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. októbra 2020 sp. zn. 2Co/154/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 30. septembra 2019 č. k. 40C/23/2019 - 173 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 33.400,- eur spolu s 8,05 % ročnými úrokmi z omeškania od 26. októbra 2014 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 657 a § 658 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) okresný súd uviedol, že medzi žalobcom a žalovaným bola 31. októbra 2011 uzatvorená ústna zmluva o pôžičke, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 33.400,- eur bezúročne a ktorú sa žalovaný zaviazal žalobcovi vrátiť do 25. októbra 2014. Uvedenú skutočnosť mal súd preukázanú priamo zo žalobcom predloženého výdavkového pokladničného dokladu z 31. októbra 2011, z ktorého je zrejmé, že žalobca ako fyzická osoba vyplatil žalovanému, tiež ako fyzickej osobe, uvedenú sumu. Žalovaný svoju povinnosť žalobcovi pôžičku vrátiť nesplnil, preto ho súd zaviazal na zaplatenie sumy 33.400,- eur. Súd prvej inštancie tiež s poukazom na § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3, § 10c, nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.“) skonštatoval, že žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, keďže ho nesplatil do 25. októbra 2014 ako bolo medzi stranami dohodnuté, preto ho súd prvej inštancie zaviazal zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania, a to vo výške 8,05 % ročne od 26. októbra 2014 do zaplatenia.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 8. októbra 2020, sp. zn. 2Co/154/2020 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu. V odôvodnení skonštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádzal zo správneho vyhodnotenia dôkaznej situácie v spore, pri rešpektovaní procesných práv a povinností oboch sporových strán a správnej aplikácie aj interpretácie právnych noriem. K jednotlivým námietkam žalovaného odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu nezistil, aby pred súdom prvej inštancie neboli splnené potrebné procesné podmienky a žalovaný ich absenciu ani nekonkretizoval. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. c/ CSP uviedol, že vyjadrenia žalovaného ohľadom zrejme mienenej námietky zaujatosti sudkyne konajúcej na súde prvej inštancie k právnomu zástupcovi žalobcu, z dôvodu zhodného priezviska zástupcu žalobcu so sudkyňou pracujúcou na súde vyššej inštancie, nemožno hodnotiť inak ako nezrozumiteľné, nemajúce povahu riadne uplatnenej námietky zaujatosti, pretože z nich nevyplyvajú dôvody v zmysle § 49 CSP, pre ktoré by mal byť konajúci sudca (súd) vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vyjadrenia žalovaného majú charakter všeobecných tvrdení, subjektívnych domnienok, a v záujme rešpektovania ústavnej zásady zachovania zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená na rozhodnutie, s nimi právna úprava nespája povinnosť prejednávania námietky zaujatosti. Obsahovo totožné, a teda neurčité, boli aj vyjadrenia žalovaného v odvolaní, keď z nich nemožno vyvodiť dôvody vylúčenia sudcu (súdu) upravené zákonom (§ 49 CSP). Podľa § 52 CSP sa na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti neprihliada, preto postupoval správne súd prvej inštancie, ak na vyjadrenia žalovaného neprihliadal, a vo veci konal a rozhodol. Zo zhodných dôvodov ani odvolací súd o totožných vyjadreniach žalovaného v odvolaní nerozhodoval osobitným postupom. Vo vyjadreniach žalovaného absolútne absentuje akákoľvek súvislosť medzi konajúcim sudcom, povahou sporu, právnym zástupcom žalobcu a eventuálne aj prípadným príbuzenským vzťahom k osobe JUDr. Tamary Sklenárovej a nie je tak zrejmé, aké sú dôvody, pre ktoré by mal byť konajúci sudca (súd) vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Krajský súd tiež nezistil dôvodnosť odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ CSP, pretože nezistil žiadne procesné vady, v dôsledku ktorých by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces ani iné vady konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odôvodnenie preskúmaného rozsudku je dostatočné, pretože sa v ňom jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom okresný súd vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné a právne významné. Vo vzťahu k námietke žalovaného, že súd konal a rozhodol na pojednávaní v jeho neprítomnosti, odvolací súd zdôraznil, že v zmysle § 183 ods. 1 CSP pojednávanie možno odročiť len z dôležitých dôvodov a to len vtedy, ak sa strana či jej zástupcu nemohli dostaviť z dôležitých dôvodov na pojednávanie a súčasne nebolo od nich možné spravodlivo požadovať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Podmienkou odročenia pojednávania je tiež fakt, aby o vážnych dôvodoch, ktoré bránia v účasti na pojednávaní, strana informovala súd riadne a včas, a tieto okolnosti preukázala. Odvolací súd mal preukázané, že v prejednávanej veci bolo pojednávanie nariadené na 3. septembra 2019 odročené zo zdravotných dôvodov na strane žalovaného, ktorý bol súčasne poučený o tom, že v prípade pretrvávajúcich zdravotných problémov sa má dať zastúpiť v zmysle § 183 ods. 2 druhá veta CSP. Ďalšieho pojednávania 30. septembra 2019 sa žalovaný opakovane nezúčastnil zo zdravotných dôvodov, o ktorých získal vedomosť najneskôr 27. septembra 2019. Napriek svojmu nepriaznivému zdravotnému stavu, dostatočne dlhému časovému odstupe od naposledy nariadeného a odročeného pojednávania, nezabezpečil ochranu svojich práv v konaní ustanovením zástupcu a žiadosť o odročenie pojednávania doručil súdu až v deň konania pojednávania 30. septembra 2019 o 8.14 hod. (pojednávanie sa konalo o 10.00 hod.). Odvolací súd považoval takýto postup žalovaného za zjavné zneužitie práva žiadať o odročenie pojednávania a súčasne nevyužitie práv poskytnutých mu procesnoprávnou úpravou. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP uviedol, že tento tiež nebol naplnený, pretože nedošlo počas konania pred súdom prvej inštancie k nevykonaniu takých stranou sporu navrhnutých dôkazov, ktoré by boli spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť a žalovaný v odvolaní vôbec nekonkretizoval, ktoré navrhnuté dôkazy neboli vykonané a čo mali osvedčiť. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy potrebné na preukázanie skutočnosti, ktoré z hľadiska

hmotného práva boli významné. K namietanému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP odvolací súd uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo v konaní nevyšli najavo. Ďalej odvolací súd skonštatoval, že nebol daný ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP, lebo žalovaný neuviedol žiadne také dôkazné prostriedky, u ktorých by tvrdil a preukázal existenciu podmienok spĺňajúcich predpoklady uplatnenia novôt podľa § 366 CSP, teda že ich bez svojej viny nemohol uplatniť už v konaní na súde prvej inštancie. Taktiež odvolací súd nevzhliadol ani naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, lebo súd prvej inštancie v danom prípade skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy a vyvodil z nich správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania. Skonštatoval, že žalobca uplatňoval nárok voči žalovanému z titulu nesplneného záväzku zo zmluvy o pôžičke, existenciu ktorej preukazoval výdavkovým pokladničným dokladom z 31. októbra 2011 potvrdeným podpisom žalovaného o prevzatí finančnej čiastky 33.400,- eur s termínom vrátenia do 25. októbra 2014. Žalobca tak splnil svoju povinnosť tvrdenia i dôkaznú povinnosť, že medzi stranami existoval záväzkový vzťah v zmysle § 658 Občianskeho zákonníka a pokiaľ žalovaný chcel byť v spore úspešný, bol povinný tvrdiť a preukázať, že tento dlh zo záväzku splnil, resp. že taký záväzok nevznikol. Žalovaný síce poprel skutkové tvrdenia žalobcu uvádzajúc, že finančné prostriedky, prevzatie ktorých potvrdil podpisom, v skutočnosti mali plynúť z iných záväzkov a dlh mal byť vysporiadaný započítaním pohľadávky, ktorú mal on voči žalobcovi, no na preukázanie pravdivosti týchto tvrdení neoznačil ani nepredložil žiadne dôkazy. Správne preto súd prvej inštancie vyhovel žalobe, pretože žalovaný neunesol dôkazné bremeno o pravdivosti ním uvedených tvrdení. K namietanej výške úrokov z omeškania odvolací súd s poukazom na § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. uviedol, že niet sporu, že záväzkový vzťah strán zo zmluvy o pôžičke vznikol pred 1. decembrom 2013 (pozn. dovolacieho súdu: ide o chybu v písaní, správne má byť pred 1. februárom 2013) a preto výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ECB) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Pretože ku prvému dňu omeškania žalovaného s plnením záväzku zo zmluvy o pôžičke, teda k 26. októbru 2014 predstavovala základná úroková sadzba ECB 0,05% ročne, žalovanému bola správne uložená povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vyšších o 8 percentuálnych bodov, t. j. v hodnote 8,05 % ročne. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP. Namietal, že odvolací súd ako aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojich rozhodnutí nedali odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany uplatnenej žalovaným a súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal s podstatnými vyjadreniami žalovaného v jeho podaniach. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie vydal vecne nesprávne rozhodnutie, pričom najmä nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému ako strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodnutie je založené na nesprávnych skutkových zisteniach na základe vykonaných dôkazov a na nesprávnej aplikácii predpisov hmotného a procesného práva na súdnu vec, čo malo za následok vydanie nedostatočne odôvodneného a vecne nesprávneho rozhodnutia v celom jeho rozsahu. Uviedol, že podaním z 29. septembra 2019 ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní 30. septembra 2019 z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti, o čom súdu predložil potvrdenie a lekársku správu z 27. septembra 2019, pričom namietol s poukazom na § 51 ods. 1, 2 a § 49 ods. 1 CSP zaujatosť vo veci konajúcej sudkyne JUDr. Petry Vysaníkovej z dôvodu pre jej pomer k právnenému zástupcovi žalobcu JUDr. Petrovi Sklenárovi, ktorý môže byť podľa priezviska v príbuzenskom pomere k sudkyňi miestne príslušného odvolacieho Krajského súdu v Košiciach. Tiež namietol zaujatosť všetkých sudcov Okresného súdu Košice II, vzhľadom ku skutočnosti, že v prípade odvolacieho konania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie by vo veci konal súd prvej inštancie nadriadený Krajský súd v Košiciach, ktorého sudkyňou je JUDr. Tamara Sklenárová, ktorá podľa priezviska môže byť v príbuzenskom pomere k právnenému zástupcovi žalobcu JUDr. Petrovi Sklenárovi a preto má žalovaný dôvodnú pochybnosť o ich nestrannosti a inštitucionálnej nezávislosti. V súvislosti s uvedenou námietkou zaujatosti žalovaný vytkol, že súd prvej inštancie nepostupoval podľa § 54 ods. 1

CSP. Ďalej žalovaný uviedol, že v podaní z 29. septembra 2019 žiadal súd prvej inštancie pojednávanie nevykonať a toto odložiť na iný vhodný termín, pretože nesúhlasil s rozhodnutím súdu bez vypočutia jeho osoby na pojednávaní, keďže sa nemohol zo zdravotných dôvodov riadne na súd dostať a teda nebolo možné od neho spravodlivo žiadať, aby sa dal v konaní zastúpiť. Podľa názoru žalovaného, uviedol v podaní z 29. septembra 2019 súdu prvej inštancie také skutočnosti, ktoré boli vzhľadom na svoju povahu spôsobilé jeho neúčast' na pojednávaní ospravedlniť. Žalovaný tiež namietal, že súd prvej inštancie aj procesne postupoval voči nemu arbitrárne, striktným použitím ustanovenia § 183 ods. 2 veta druhá CSP, pričom žalovaný zo zdravotných dôvodov ospravedlnil len prvé pojednávanie u tohto súdu a mal objektívne preukázaný nepriaznivý zdravotný stav v čase pojednávania súdu. Žalovaný sa na tomto pojednávaní nemohol nechať zastúpiť inou osobou, lebo chcel vo veci sám pred súdom k tvrdeniam žalobcu vypovedať. V ďalšom rozoberal skutkový stav, pričom namietal, že skutkové zistenia súdov oboch inštancií ohľadom okolností za akých malo dôjsť k uzavretiu ústnej zmluvy o pôžičke 31. októbra 2011 a aké boli okolnosti vzniku dlhu, vychádzajú výlučne z účelových tvrdení žalobcu, čo chcel žalovaný osobne poprieť na pojednávaní pred súdom. Žalobca okrem vynútené žalovaným podpísaného pokladničného dokladu z 31. októbra 2011 (ktorý považoval žalovaný za fiktívny) neprodukoval žiadny dôkaz o prevzatí peňazí k tejto zmluve preukazujúci dôvodnosť jeho návrhu vrátane reálneho odovzdania peňazí. Žalovaný tiež považoval rozhodnutia súdov za vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci ohľadom výšky úrokov z omeškania. Bol toho názoru, že v čase splatnosti údajnej pôžičky k 25. októbru 2014 podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania bola o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, ktorá v tom čase činila 0,05 % p.a. Ďalej žalovaný namietal, že bol postupom súdov obidvoch stupňov zbavený možnosti produkovať aj ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, čím došlo k porušeniu jeho procesných práv ako účastníka konania, ktorých dôsledok sa prejavil vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej. Vytkol odvolaciemu súdu, že vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania a bol názoru, že odvolací súd bol povinný v prejednávanej veci nariadiť pojednávanie a rozhodnúť mohol až na základe výsledkov z pojednávania s poukazom na § 383 CSP, § 384 ods. 1 až 4 CSP a § 385 ods. 1, 2 CSP. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol. Podľa jeho názoru žalovaný uplatňuje dovolacie dôvody paušálne, nie sú vôbec, alebo nedostatočne odôvodnené a sú argumentované iba v rovine všeobecných konštatovaní, bez akejkoľvek relevancie schopnej zvrátiť vývoj konania. Poukázal na dôkaznú pasivitu žalovaného, keď viackrát avizoval predloženie listinných dôkazov, ktoré však ani v odvolacom konaní nepredložil a ani neoznačil. K uplatnenej námietke zaujatosti sudkyne JUDr. Petry Vysaníkovej, ktorú považoval za postavenú na hypotetickom konštatovaní bez akéhokolvek základu, vyplýva podľa jeho názoru snaha žalovaného o nezákonné prietahy konania na úkor uplatneného nároku žalobcu. Záverom skonštatoval, že odvolací súd sa vysporiadal so všetkými námietkami žalovaného dôsledne, bez akýchkoľvek pochybností ich vyhodnotil, vrátane namietaného odňatia možnosti konať pred súdom, pričom podľa odvolacieho súdu v konaní neexistovali žiadne objektívne prekážky, ktoré by bránili žalovanému v realizácii procesných práv.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana spĺňajúca podmienky vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalovaný vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal nedostatočne odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších inštancií, nesprávne zistený skutkový stav, nesprávne právne posúdenie veci, nesprávny postup súdu prvej inštancie pri uplatnení námietky zaujatosti, ako aj pri rozhodnutí súdu v jeho neprítomnosti a striktné použitie ustanovenia § 183 ods. 2 veta druhá CSP, ako aj nevykonanie pojednávania odvolacím súdom.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13. Právo strany sporu, aby jej vec bola prejednaná verejne a v jej prítomnosti, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť v jej neprítomnosti, ale tak, že súd je povinný strane poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka je vyjadrená predovšetkým v ustanovení § 178 ods. 2 CSP, ktoré súdu ukladá predvolať stranu sporu alebo jej zástupcu na pojednávanie tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Strana sa pritom na pojednávanie predvolá len vtedy, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch, inak predvolá súd len jej zástupcu (§ 195 ods. 1, ods. 2 a § 178 ods. 1 CSP).

14. K odročeniu pojednávania je možné pristúpiť aj na návrh strany sporu alebo jej zástupcu. Aj v takom prípade ale platí, že odročenie pojednávania prichádza do úvahy len z dôležitého dôvodu, t. j. ak sa strana

sporu alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôžu dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo požadovať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Posúdenie dôležitosti dôvodu na odročenie termínu pojednávania posudzuje súd podľa konkrétnych okolností prípadu a môže ich preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti o odročenie termínu pojednávania (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, komentár k § 183).

15. Nová právna úprava civilného procesu odročovanie pojednávania spája so sprísnenými podmienkami a výnimočnosťou odročovania, prostredníctvom reštriktívneho výkladu § 179 CSP (pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona). Ambíciou takejto úpravy je výrazne zredukovať aplikačné problémy súvisiace s dĺžkou súdnych konaní a tým prispieť k naplneniu princípu procesnej ekonomie.

16. Odročenie pojednávania podľa CSP je viazané nielen na existenciu dôležitého dôvodu u strany alebo jej zástupcu, ale (kumulatívne) aj na nemožnosť spravodlivo od nich žiadať, aby sa nechali zastúpiť. Ak je dôvodom odročenia nepriaznivý zdravotný stav strany, možno vždy spravodlivo žiadať, aby bola zastúpená na ďalšom nariadenom pojednávaní inou osobou (§ 183 ods. 1, 2 CSP). Dôvod odročenia pojednávania je strana povinná súdu oznámiť bezodkladne (§ 183 ods. 3 CSP).

17. V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný podaním doručeným súdu prvej inštancie 5. septembra 2019 žiadal odročiť pojednávanie nariadené na 6. septembra 2019 zo zdravotných dôvodov. Súd prvej inštancie jeho žiadosti vyhovel, pojednávanie odročil na 30. septembra 2019, pričom žalovaného podľa § 183 ods.2 veta druhá CSP poučil, že od strany sporu možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dala na ďalšom pojednávaní zastúpiť inou osobou, ak k odročeniu pojednávania došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu a tiež žalovanému oznámil, že z uvedeného dôvodu súd ďalšie žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu žalovaného akceptovať nebude (č. l. 155). Napriek uvedenej skutočnosti žalovaný podaním z 29. septembra 2019, doručeným súdu prvej inštancie 30. septembra 2019, znova požiadal o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov, pričom poukázal na ďalšiu, novú diagnózu. Na pojednávaní konanom 30. septembra 2019 súd prvej inštancie skonštatoval, že žalovaný bol poučený v súlade s § 183 ods. 2 CSP a preto nevzhliadol dôvod na odročenie pojednávania.

18. Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené dospel k záveru, že ak súd prvej inštancie prejednal a rozhodol vec na pojednávaní 30. septembra 2019 v neprítomnosti žalovaného, nezmožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nebol totiž kumulatívne naplnený druhý zo zákonných predpokladov na odročenie pojednávania podľa § 183 ods. 1 CSP, podľa ktorého okrem ospravedlnenia sporovej strany z neúčasti na pojednávaní zo závažného dôvodu, tu musí byť predpoklad, že zároveň od sporovej strany nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechala zastúpiť. Priamo zo zákona je však daná možnosť vždy spravodlivo žiadať, aby bola strana zastúpená na ďalšom nariadenom pojednávaní inou osobou, ak bol dôvodom odročenia nepriaznivý zdravotný stav strany, čo bol práve prípad žalovaného a o čom bol žalovaný aj poučený. Procesné práva žalovaného ako sporovej strany v konaní tak neboli žiadnym spôsobom porušené, keď sa navyše žalovaný mohol - vychádzajúc zo zásady sudcovskej koncentrácie konania podľa § 153 CSP - k veci vyjadriť kedykoľvek pred meritórnym rozhodnutím (porov. I. ÚS 245/2018 z 18. júla 2018).

19. K ďalšej námietke dovolateľa, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vyhlásili rozsudok bez toho, aby žalovaného vypočuli, dovolací súd uvádza, že hoci jedným z dôkazných prostriedkov je aj výsluch strany (§ 187 ods. 2 CSP), súd môže nariadiť výsluch strany iba na návrh, aj to (iba) o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak (§ 195 ods. 1 CSP veta pred bodkočiarkou). Následne na to (po predchádzajúcom poučení) nadväzuje aj povinnosť strany ustanoviť sa na výsluch (§ 195 ods. 2 CSP). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie strán sporu. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie

rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (tu por. R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale na základe záverov už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu por. R 37/1993 a 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/36/2011 a 7Cdo/86/2012).

20. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie v oznámení z 9. septembra 2019 poučil žalovaného podľa § 183 ods. 2 vety druhej CSP o možnosti zastúpenia inou osobou, pričom žalovaný bol tiež oboznámený, že ďalšie jeho žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu súd akceptovať nebude, muselo byť žalovanému zrejmé, že súd v konaní nenariadil vykonanie dôkazu jeho výsluchom a mal postupovať v zmysle poučenia súdu prvej inštancie z 9. septembra 2019. Pokiaľ sa žalovaný neriadil poučením súdu, ktoré bolo urobené v súlade s procesným predpisom upravujúcim postup súdu v civilnom konaní (§ 183 ods. 2 vety druhej CSP), nemôže žalovaný namietat, že procesný postup súdu, ktorý nasledoval v zmysle poučenia, bol nesprávny a teda spôsobilý naplniť materiálne či už odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP alebo dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP. Medzi základné princípy civilného sporového konania patrí aj princíp arbitrárneho poriadku vychádzajúci z čl. 10 odseku 1 CSP, v zmysle ktorého strany sporu postupujú v konaní v súlade so zákonom a podľa pokynov súdu. Sudca je totiž zodpovedný za dodržanie princípu procesnej ekonomie a preto volí jednotlivé procesné úkony tak, aby bol princíp hospodárnosti naplnený, čím dochádza i k ústavnokonformnému výkladu princípu rýchlej a účinnej spravodlivosti (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 56).

21. Pre úplnosť dovolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že právo na spravodlivý súdny proces sa týka konania súdov chápaného ako celok (toto právo je „výsledkové“). V tejto súvislosti poukazuje na záver vyjadrený v judikáte R 37/1993, v zmysle ktorého „podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ OSP (teraz § 420 písm. f/ CSP - pozn. najvyššieho súdu) nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie“. Aj v prejednávanej veci žalovaný vo svojom riadnom oprávnom prostriedku využil možnosť uplatniť svoj vplyv na konanie a to vyjadrením sa k vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

22. K dovolacej námietke dovolateľa, že odvolací súd rozhodoval bez nariadenia pojednávania, dovolací súd uvádza, že realizácia procesného oprávnenia strany sporu (účastníka konania) byť prítomnou na pojednávaní neprichádza do úvahy vtedy, keď súd v súlade so zákonom koná a rozhoduje bez nariadenia pojednávania.

23. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

24. V danom prípade: a/ odvolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci, b/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Sporové strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP). Dovolací súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k žalovanému nedošlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko odvolací súd mal z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie skutkový stav náležite zistený.

25. Dovolateľ ďalej namietal, že súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s § 54 ods. 1 CSP, teda že nepredložil vec nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti konajúcej sudkyne JUDr. Petry

Výsaníkovej a všetkých sudcov Okresného súdu Košice II, ktorú uplatnil v podaní z 29. septembra 2019. Podľa názoru žalovaného, pochybnosť o nestrannosti a inštitucionálnej nezávislosti je daný pre pomer vo veci konajúcej sudkyne JUDr. Petry Výsaníkovej k právnomu zástupcovi žalobcu JUDr. Petrovi Sklenárovi, ktorý môže byť podľa priezviska v príbuzenskom pomere k sudkyňi miestne príslušného odvolacieho Krajského súdu v Košiciach a tiež pre zaujatosť všetkých sudcov Okresného súdu Košice II, lebo v prípade odvolacieho konania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie by vo veci konal nadriadený Krajský súd v Košiciach, ktorého sudkyňou je JUDr. Tamara Sklenárová, ktorá podľa priezviska môže byť v príbuzenskom pomere k právnomu zástupcovi žalobcu JUDr. Petrovi Sklenárovi.

26. V súvislosti s posúdením opodstatnenosti tejto námietky dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované ako judikát R 59/1997, v zmysle ktorého neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g/ OSP, posúdiť túto otázku samostatne. Tento záver najvyššieho súdu je naďalej aktuálny vo vzťahu k § 420 písm. e/ CSP.

27. Sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti (§ 49 ods. 1 CSP). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 CSP). Strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti (§ 52 ods. 1 CSP). V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie (námietku), ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú (§ 52 ods. 2 CSP). Námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (§ 53 ods. 1 CSP). Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (§ 53 ods. 3 CSP).

28. Účelom týchto ustanovení je prispieť k objektívnemu a nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Tomuto účelu zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k veci alebo jeho osobného vzťahu k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na vec a preto vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Pomer sudcu k veci je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia vo veci. Môže ísť o prípady, ak je sudca priamo zainteresovaný na výsledku konania (napr. je účastníkom konania), prípadne má na tomto výsledku nepriamy záujem (napr. ako intervenient) alebo získal informácie o veci tzv. neprocesným spôsobom, t. j. inak ako dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo za konania najavo v zmysle § 191 CSP. O kvalifikovaný pomer sudcu k účastníkom konania (ich zástupcom) ide najmä vtedy, ak by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim. Samotné pochybnosti účastníka o existencii takéhoto vzťahu sudcu nie sú určujúce; rozhodujúcim je, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

29. So zreteľom na podstatu a obsah podania z 29. septembra 2019, ktorým žalovaný namietal zaujatosť sudcov, treba uviesť, že žalovaný neuviedol žiaden kvalifikovaný pomer namietaných sudcov k sporu, k stranám, resp. ich zástupcom a teda neuviedol žiaden konkrétny dôvod, pre ktorý by mali byť namietaní sudcovia vylúčení. Žalovaného špekulácie a hypotézy o tom, že sudkyňa odvolacieho Krajského súdu v Košiciach má rovnaké priezvisko ako právny zástupca žalobcu a preto by mohla byť v príbuzenskom

pomere k právnenému zástupcovi žalobcu, nie je kvalifikovaným dôvodom (konkrétnym vzťahom sudcov okresného súdu k tomuto sporu, k stranám, resp. ich zástupcom) pre ktorý by mohli byť vylúčení namietani sudcovia súdu prvej inštancie. Vzhľadom na skutočnosť, že uvedenie konkrétneho dôvodu vylúčenia sudcu, je jedným z nevyhnutných predpokladov, aby podanie bolo možné posudzovať ako námietku zaujatosti, správne súd prvej inštancie postupoval, keď na podanie žalovaného neprihliadol ako na námietku zaujatosti konajúcej sudkyne a sudcov Okresného súdu Košice II a ani ju nadriadenému súdu nepredložil podľa § 52 ods. 2 druhej vety CSP, pričom s predmetným podaním žalovaného sa vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia. Taktiež odvolací súd sa dostatočným spôsobom vysporiadal s odvolacími námietkami vo vzťahu k postupu súdu prvej inštancie ohľadom predmetného podania žalovaného (bod 13. - 16. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu).

30. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

31. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

32. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

33. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu znátočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca si uplatňoval nárok voči žalovanému z titulu nesplneného záväzku zo zmluvy o pôžičke, existenciu ktorej preukazoval výdavkovým pokladničným dokladom z 31. októbra 2011, potvrdeným podpisom žalovaného o prevzatí finančnej čiastky 33.400,- eur s termínom vrátenia do 25. októbra 2014. Žalobca tak splnil svoju povinnosť tvrdenia i dôkaznú, že medzi stranami existoval záväzkový vzťah v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka a pokiaľ žalovaný chcel byť v spore úspešný, bol povinný tvrdiť a preukázať, že tento dlh zo záväzku splnil, resp. že taký záväzok nevznikol. Žalovaný síce poprel skutkové tvrdenia žalobcu uvádzajúc, že finančné prostriedky, prevzatie ktorých potvrdil podpisom, v skutočnosti mali plynúť z iných záväzkov a dlh mal byť vysporiadaný započítaním pohľadávky, ktorú mal on voči žalobcovi, no na preukázanie pravdivosti týchto tvrdení neoznačil ani nepredložil žiadne dôkazy. Správne preto súd prvej inštancie vyhovel žalobe, keď vychádzal zo skutočnosti, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno o pravdivosti ním uvedených tvrdení. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšej inštancie tiež

jednoznačne vyplýva, na základe akých skutočností a právnych predpisov rozhodli o nároku žalobcu na úroky z omeškania. Súd nižších inštancií mali preukázané, že záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, preto podľa § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. sa výška úrokov riadila predpismi účinnými k 31. januáru 2013, teda podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom do 31. januára 2013. K prvému dňu omeškania žalovaného s plnením záväzku zo zmluvy o pôžičke t. j. k 26. októbru 2014 predstavovala základná úroková sadzba ECB 0,05 % ročne a preto bol žalovaný zaviazaný na úhradu úrokov z omeškania vyšších o 8 percentuálnych bodov, teda v hodnote 8,05 % ročne. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy nižších inštancií pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa dostatočne zaoberal aj jednotlivými odvolacími námietkami podľa § 365 ods. 1 písm. a/ až h/ CSP uplatnenými žalovaným v odvolaní paušálne. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaný sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

34. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

35. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

36. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné

práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplyva.

37. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j., že právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

38. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP tohto ustanovenia, by mal konkretizovať rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne.

39. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, alebo neoznačí rozhodnutia, v ktorých bola konkrétna právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK, 2016, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017). Pre úplnosť treba uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak dovolací súd rozhoduje o danej právnej otázke rozdielne, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

40. Z obsahu dovolania žalovaného odôvodneného § 421 ods. 1 písm. a/ a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je zrejmé, že žalovaný ako kvalifikovaná fyzická osoba s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, len všeobecne konštatoval, že postupom odvolacieho súdu došlo jeho rozsudkom aj k vadám uvedeným v týchto ustanoveniach tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a tiež, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolateľ neuviedol. Žalovaný týmto argumentom vyjadril len svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu. Vyššie uvedená dovolacia argumentácia žalovaného je preto neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Ani samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

41. Dôvodom pre odmietnutie dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolateľ totiž označil za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP neboli splnené, keď žalovaný v dovolaní neoznačil rozhodnutie dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal

iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach a rovnako neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce rozdielne právne názory. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalovaným vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

42. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

43. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalobcu v dovolacom konaní, ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.